

ДИРЕКТИВА 2019/790

ЧЛ.18 ПРОВЪЗГЛАСЯВА ПРИНЦИПА НА ПОДХОДЯЩО И ПРОПОРЦИОНАЛНО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ ЗА ТВОРЦИТЕ

От държавите се изисква да гарантират, че когато авторите и артистите-изпълнители отстъпват своите изключителни права за използване на техните произведения или други обекти, те имат право да получат подходящо и пропорционално възнаграждение.

Националният законодател има свобода да избере чрез какви механизми ще осигури прилагането на това правило при отчитане на принципа на свобода на договаряне и справедлив баланс на права и интереси.

- ▶ Творците обикновено са в по-слаба договорна позиция, когато отстъпват своите права и се нуждаят от защита.
- ▶ Еднократното плащане не може да бъде правило. Държавите-членки следва да определят специфични случаи за прилагането на еднократни суми, като вземат предвид особеностите на всеки сектор.
- ▶ Държавите-членки могат да прилагат принципа на справедливото възнаграждение чрез различни механизми, които са в съответствие с приложимото право на ЕС, в т.ч. колективно управление.

ЗАПС - 1993г.

чл.19 Авторът има право на възнаграждение за всеки вид използване на произведението и за всяко поредно използване на същия вид.

Проект на ЗИД на ЗАПС - 2021г.

чл.19 Авторът има право на **справедливо** възнаграждение за всеки вид използване на произведението и за всяко поредно използване на същия вид.

Предложение на АРТС

чл.19 (1) Авторът има право на **справедливо** възнаграждение за всеки вид използване на произведението и за всяко поредно използване на същия вид.

Нова (2): Авторът има право на възнаграждение за всяко ползване съгласно чл.18, ал.1, т.4, 5 и 10 и то е отделно от всяко друго. Това право е неотменимо и непрехвърлимо и всеки отказ от такова възнаграждение от страна на автора е недействителен.

Нова (3): Възнаграждението по ал.2 се дължи от съответния ползвател и може да бъде събирано само от организация за колективно управление на съответната категория авторски права. Размерът и начинът на плащането му се определят по споразумение между тази организация и съответните ползватели съгласно правилата на Глава единадесета „ж“.

- Не противоречи на правото на ЕС
- Не пречи на свободата на предлагане на услуги
- Не замества изключителното право
- Не превръща изключителното право в задължителна лицензия

АЛИАНС ЗА РАЗВИТИЕ НА ТВОРЧЕСКИТЕ СИЛИ

ЗА

НЕОТМЕНИМО АВТОРСКО ПРАВО НА
ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ,
ДЪЛЖИМО ОТ ПОЛЗВАТЕЛИТЕ
ЗА ВСЯКО ПОЛЗВАНЕ И
УПРАВЛЯВАНО ПО КОЛЕКТИВЕН ПЪТ

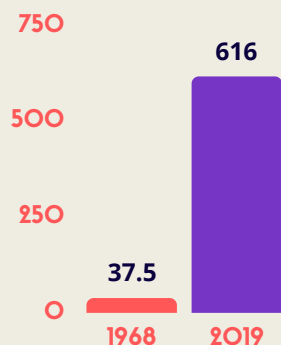
В много държави-членки на ЕС е въведено неотменимо и непрехвърлимо авторско право на възнаграждение, управлявано по колективен път, още преди директива 2019/790. Такава е практиката в Испания, Италия, Холандия, Полша и др.

Примери в областта на аудиовизията:

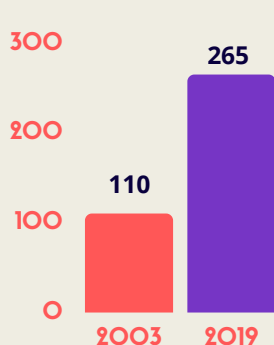
ИСПАНИЯ

Авторите на аудиовизуални произведения са защитени от неотменимо право на възнаграждение за много видове използване (първото такова е въведено през 1966г.). Това право се администрира от организации за колективно управление на права.

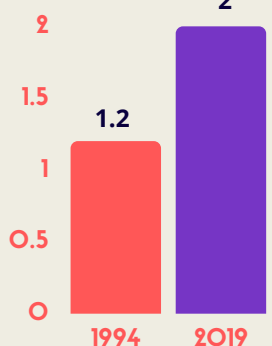
Приходи от прожекции в млн. евро:

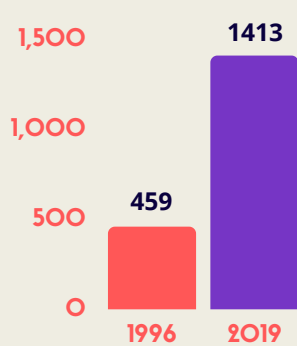
Брой произведени филми:

Рекламни приходи на телевизиите в млрд. евро:

Телевизионна продукция в часове:

Испания се нарежда на 6то място в света по обем на износ на аудиовизуална продукция

SGAE събира от VOD 500 хил. евро през 2015г. и 2016г. и над 1,52 млн. евро през 2019г.

DAMA събира от VOD 53 хил. евро през 2017г., а през 2018г. - над половин милион евро

По данни на организациите за колективно управление на права

ХОЛАНДИЯ

За филмовите автори съществува презумпцията, че когато сключват договор за нов филм, те прехвърлят всичките си права към продуцента. Продуцентите им дължат справедливо възнаграждение, което трябва да бъде договорено. В резултат се прилага само еднократно плащане за всички възможни форми на ползване.

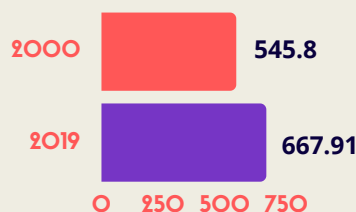
През 2015г. е въведено неотменимо законово право на възнаграждение за създателите на филми за всички форми на съобщаване на публиката (communication to the public) с изключение на VOD (видео по поискване). Възнаграждението трябва да бъде справедливо и може да бъде събрано само по колективен път.

През 2019г. правителството на Нидерландия възлага на университета в Лайден проучване на ефектите на закона от 2015г. Изводите са, че доброволното договаряне на възнаграждение за VOD, не е приложимо. Повечето автори се страхуват от загуба на договори и попадане в черни списъци. Заключениеето на експертите е, че договорното право на възнаграждение не функционира.

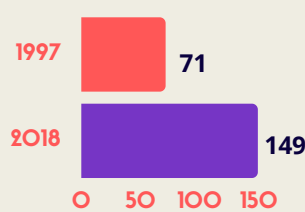
ИТАЛИЯ

Една от силните страни на италианския правен режим за възнаграждения за аудиовизуалните автори е връзката му със стабилна и ефективна система за колективно управление. Възнагражденията за творците се дължат директно от ползвателите, а не от продуцентите. Те се управляват от организацията за колективно управление SIAE на базата на доброволни договори с автори.

Приходи от прожекции в млн. евро:

Брой произведени игрални филми:

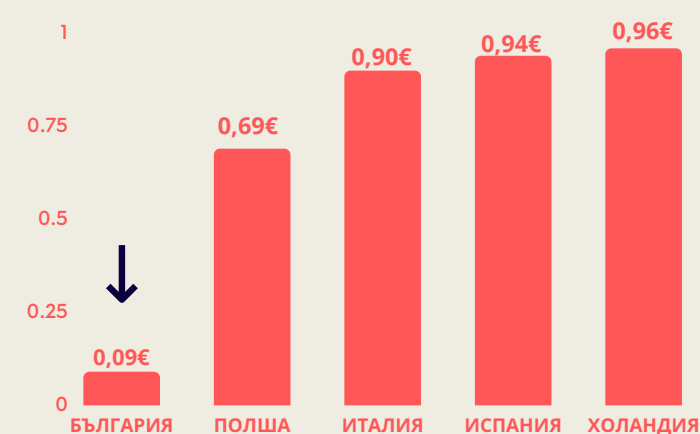
СРАВНЕНИЕ

НА СУМИТЕ, СЪБРАНИ ЗА АВТОРСКИ ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ ЗА АВТОРИ НА АУДИОВИЗУАЛНИ ПРОИЗВЕДЕНИЯ ОТ ОРГАНИЗАЦИИТЕ ЗА КОЛЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРАВА ПО ДЪРЖАВИ

ЗА 2020 В % ОТ БВП

ЗА 2020 В ЕВРО НА ГЛАВА ОТ НАСЕЛЕНИЕТО

По данни на Евростат, Световната банка и организациите за колективно управление на права